

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 31 oktober 2023
(OR. en)

14702/23

EDUC 404
GENDER 195
JEUN 248
EMPL 513
DIGIT 236
SOC 723

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Aantrekken van vrouwelijk talent in disciplines van wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde (STEAM) - <i>Oriënterend debat</i>

Na raadpleging van het Onderwijscomité heeft het voorzitterschap de bijgaande achtergrondnota opgesteld als basis voor het oriënterend debat dat tijdens de zitting van de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 23 november 2023 zal worden gehouden.

Aantrekken van vrouwelijk talent in disciplines van wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde (STEAM)*Achtergrondnota van het voorzitterschap*

De technologische transformatie is een essentieel element voor de economische en sociale vooruitgang van de Europese Unie (EU) en de rest van de wereld. Tegelijkertijd ziet het ernaar uit dat artificiële intelligentie een uitzonderlijke grote invloed zal hebben op een toekomst die nu al is begonnen. Er is in de be- en verwerkende industrie en op de arbeidsmarkt dan ook een groeiende vraag naar professionals met STEAM-profielen¹. Het is aan de onderwijs- en opleidingsstelsels om op deze vraag in te spelen. Om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen, moet het talent van al onze jongeren worden aangewakkerd. Toch blijft een aanzienlijk aantal van hen, vooral meisjes en jonge vrouwen, kiezen voor andere opleidingstrajecten dan die van de wetenschap en de technologie.

¹ Het acroniem STEAM in de titel staat voor wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde (*Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics*). In dit document zit ook de A van kunst (*Arts*), innovatie en creativiteit vervat. Dit strookt met de meer geïntegreerde visie van 2010 van de kunstschool Rhode Island School of Design, waarin creativiteit cruciaal is voor de ontwikkeling van nieuwsgierigheid, innovatie en de zoektocht naar diverse oplossingen.

Uit de meest recente statistische gegevens blijkt dat de genderstereotypen in het onderwijs standhouden². Zo is in de landen die lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)³ het aantal vrouwen dat tertiair onderwijs volgt aanzienlijk gestegen; in de meeste daarvan zijn zij zelfs al in de meerderheid. Het aandeel vrouwen in sectoren die verband houden met het onderwijs (80 %), de gezondheidszorg (80 %) en de sociale wetenschappen (70 %) is sinds 2005 relatief stabiel gebleven. Het aandeel vrouwelijke ingenieurs is tussen 2005 en 2020 ook amper veranderd en blijft ongeveer 25 %. Maar het meest verontrustende cijfer is het aandeel vrouwen dat afstudeert in ICT-richtingen. Dat aandeel is namelijk met drie procentpunten gedaald en bedraagt momenteel slechts 20 % van het totaal.

Om de arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen, moet het gebrek aan evenwicht tussen mannelijke en vrouwelijke studenten in de verschillende STEAM-richtingen worden weggewerkt. De situatie wordt verergerd omdat "[j]onge vrouwen een grotere kans [hebben] inactief te worden dan jonge mannen, doordat zij zorgtaken op zich nemen zoals de zorg voor kinderen of hulpbehoevende volwassenen, of andere persoonlijke of familiale taken"⁴. De Raad beveelt de lidstaten dan ook aan ervoor te "zorgen dat vacatures voldoen aan de toepasselijke beginselen van de Europese pijler van sociale rechten, teneinde een gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen op alle gebieden".

² Brussino, O. en McBrien, J. (2022), *Gender stereotypes in education: Policies and practices to address gender stereotyping across OECD education systems*, OECD Education Working Papers, Nr. 271, OECD Publishing, Parijs.

³ Encinas-Martín, M. en Cherian, M. (2023), *Gender, Education and Skills: The Persistence of Gender Gaps in Education and Skills*, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Parijs.

⁴ Aanbeveling van de Raad van 30 oktober 2020 inzake Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie en tot vervanging van de Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie (PB C 372 van 4.11.2020, blz. 1).

Kansengelijkheid, inclusie en de bevordering van beroepen in de STEAM-sectoren zijn voor de Raad van de EU van cruciaal belang. En dus omvatten "[i]nclusief onderwijs en inclusieve opleiding ook de ontwikkeling van genderbewustzijn in de leerprocessen en in de onderwijs- en opleidingsinstellingen en het doorbreken en oplossen van genderstereotypen, met name die welke jongens en meisjes beperken bij het kiezen van hun studierichting"⁵.

Het is op dit moment zeer lastig te voldoen aan de vraag naar STEAM-professionals in de be- en verwerkende industrie. Alle landen hebben meer mensen, zowel mannen als vrouwen, nodig die op deze gebieden opgeleid zijn. Als evenveel vrouwen voor deze richtingen zouden kiezen als hun mannelijke medestudenten, dan zou het probleem aanzienlijk afnemen.

Gendergelijkheid is niet alleen een morele verplichting, maar speelt ook een belangrijke rol bij het scheppen van sterkere, duurzamere en inclusievere economieën. De EU-landen zijn zich ten volle bewust van de uitdaging die de huidige situatie met zich meebrengt voor onze onderwijs- en opleidingsstelsels en uiteindelijk voor de vooruitgang en ontwikkeling van onze landen. Zij erkennen ook dat hoewel er al talrijke initiatieven zijn uitgevoerd, de verwachte resultaten uitblijven. Het blijft voor onze onderwijs- en opleidingsstelsels een van de grootste uitdagingen om meisjes en jonge vrouwen warm te maken en hun belangstelling te wekken voor STEAM-richtingen op alle onderwijs- en opleidingsniveaus, met name het hoger onderwijs, met inbegrip van hoger beroepsonderwijs en -opleiding en het universitair onderwijs. Slagen we hier wel in, dan betekent dat vooruitgang bij het uitbannen van segregatie op de arbeidsmarkt. Bovendien zal de participatie van vrouwen ervoor zorgen dat beter kan worden ingespeeld op de behoeften van de arbeidsmarkt en zal uiteindelijk de economische en sociale ontwikkeling van onze landen worden bevorderd.

⁵ Resolutie van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) (PB C 66 van 26.2.2021, blz. 1).

Derhalve verzoekt het voorzitterschap de ministers om aan de hand van onderstaande vragen dit thema te bespreken.

Vragen voor de gedachtewisseling:

- Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het verkleinen van de genderkloof in STEAM-disciplines?
- Met welke initiatieven, zowel op nationaal als op Europees niveau, kan vrouwelijk talent worden aangetrokken voor STEAM-onderwijs- en opleidingsgebieden?
